

vita marina

zeebiologische dokumentatie

36e jrg. nr. 1 jan.-feb. 1986

Inhoud losbladige dokumentatie:

8. keverslakken	103-106
9. buikpotigen	363-364 en 401-402
16. holtedieren	69-74
26. noordzeeweekdieren	9-12
28. literatuur	125-126

U gelieve de pagina's buikpotigen 363-364 op te bergen onmiddellijk na of voor de kleurplaten van de Strombidae.

Inhoud mededelingenblad:

Bestuurs- en red.mededelingen	2
Nogmaals <u>Strombus luhuanus</u>	3
<u>Iridacna gigas</u> in gevaar	4
Muzikale redding dolfijnen	4
Plastic fossielen	5
Literatuur in het kort	6
Laagwater in de weekends	8
Periodieken	9
Landelijke contacten	10
Zoekertjes	10
Aanbieding jaargangen en publ.	11

Administratie en redactie:

postbus 64628, 2506 CA 's Gravenhage
telefoon 070 - 502528 (dinsdagavond)
giro 606100

vita marina is een uitgave van
STICHTING BIOLOGIA MARITIMA

---

tweemaandelijks uitgave
abonnementsprijs f 32,50 per jaar
Voor het buitenland f 40,-- per jaar;
voor België f 32,50 of Bfr.600, beide
per giro of internationale postwissel.

Redactie:

Willem Faber, Jeroen Goud,
Theo Strengers, Joke Weisscher.

Bestuur:

Jeroen Goud (Voorz.), Paula Sloof (Penn)
Willem Faber (Secr.), Wil van Dongen,
Theo Strengers.

Mr. Willem Faber, van Alkemadelaan 938,
2597 BG 's Gravenhage, tel. 070-551245
Jeroen Goud, Voorplecht 104, 1186 WS
Amstelveen, 020-437247
Paula Sloof, Ridderspoorweg 254,
2565 AS 's Gravenhage, 070-258582
Wil van Dongen, Mozartlaan 12,
2742 BN Waddinxveen, tel. 01828-17927
Theo Strengers, Doldersestraat 68,
2574 ID 's Gravenhage, tel. 070-609263
Joke Weisscher, Nieuw Voordorpstr. 24,
2251 TB Voorschoten, tel. 01717-8363

BIJDRAGE 1986

Hartelijk dank aan alle BM-ers, die hun bijdrage voor 1986 reeds hebben overgemaakt. Vooral ook heel veel dank aan degenen, die een extra bijdrage hebben betaald. Het bestuur vat dit op als een bewijs van waardering voor hetgeen wordt geboden en put daaruit de moed om op de ingeslagen weg voort te gaan.

Vanzelfsprekend zijn enigen onder u door drukke werkzaamheden of om andere redenen nog niet in de gelegenheid geweest om hun bijdrage te voldoen. Misschien is het zelfs door uw hoofd gegaan. Vandaar nog even deze herinnering. Wat zou het voor de penningmeester prettig zijn om binnenkort te kunnen zeggen: allen hebben aan de oproep gehoor gegeven. Alvast voor uw medewerking bedankt!

BEHOUD WADDENZEE

De Waddenvereniging, die zich inspant om het Waddengebied met zijn unieke karakter voor de komende generaties te behouden, doet een beroep op allen om haar extra te steunen teneinde het mogelijk te maken tegenover allerlei plannen, die dit natuurgebied zouden kunnen aantasten, beslagen ten ijs te komen. Zonder wetenschappelijke onderzoek is dat tegenwoordig nauwelijks nog mogelijk. U kunt ook als niet-lid van die vereniging deze sympatieke actie steunen door

een bedrag van slechts f 2,50 over te maken op girorekening 1726195 ten name van de Landelijke Vereniging tot behoud van de Waddenzee te Harlingen onder vermelding van "Aktiepot vol".

PROFICIAT!

Dr. E. Gittenberger is benoemd tot buitengewoon hoogleraar in de faculteit der wiskunde en natuurwetenschappen om werkzaam te zijn op het vakgebied van de systematische dierkunde. Hij heeft op 17 januari jl. zijn ambt openlijk aanvaard door het uitspreken van een rede. Wij wensen prof. Gittenberger hiermede van harte geluk en hopen dat wij nog meer malen van zijn hooggeleerde adviezen gebruik mogen maken. Degenen die ons congres 1985 hebben bijgewoond weten hoe hij in staat is een moeilijk onderwerp voor ieder helder uiteen te zetten.

VERHUIZEN

Niemand zal u het recht ontzeggen om te verhuizen, maar wat zoudt u ervan zeggen om ook BM even een verhuisberichtje te sturen. Onlangs kregen we enkele Vita's terug met de mededeling van de post: vertrokken. En dat waren BM-ers, die hun bijdrage 1986 al hadden betaald!

NOGMAALS STROMBUS LUHUANUS

In de laatste Vita Marina (varia maritima 467) las ik een stukje over het algemeen voorkomen van Strombus luhuanus. Dit deed mij herinneren aan een tocht met de boot in de Louisiadenarchipel, gelegen in de Koraalzee oostelijk van Nieuw-Guinea. Ons doel was het laatste eiland van de lange rij, namelijk Rosseleiland. Van het vaste land is dat een tocht van twee dagen. Deze keer stak er na een dag echter een storm op, zodat we ergens moesten schuilen. Dat lukte bij de Conflict-eilanden, een atol gevormd door een ring van kleine onbewoonde eilandjes met een diameter van enige kilometers. Ook tijdens een storm is het water binnen die ring vrij rustig. Hier bleven we 10 dagen liggen. We hadden wel wat eten bij ons, maar niet genoeg voor 10 dagen. Het was hier dat we Strombus luhuanus verzamelden om er samen met wat vis soep van te maken. Dat verzamelen ging vrij gemakkelijk, omdat de schelpen in ongeveer 2½ m diep water in zeer groten getale gewoon op de bodem lagen. Zij hadden zich niet ingegraven. Behalve luhuanus vonden we ook nog Lambis lambis en andere soorten waarvan ik de naam niet meer weet. Ook deze gingen alle in de pot. Hoewel het vlees wel taai was, was het best te eten. Maar ik heb toch liever oesters!

Het was op deze reis dat ik voor het eerst naar schelpen keek, hoewel ik daar wel 6 jaar ben geweest. Je zag ze wel, maar liet ze liggen. Nadien ben ik er nog een jaar geweest en

toen heb ik wel veel verzameld. Ik heb er nog spijt van dat ik toen geen boek bij me had. Vele schelpen leken op elkaar, maar bleken heel verschillende soorten te zijn. Ik heb dus vast en zeker veel over het hoofd gezien. Pas terug in Nederland kon ik een indruk krijgen van wat ik gevonden had.

Wel heb ik daar gezien dat de lokale bevolking schelpen verzamelde, maar niet zoals wij. Zij zochten schelpen die geschikt waren om als gebruiksartikelen te dienen, zoals Melo amphora (Lightfoot, 1786) waarmee zij het water uit hun kano's scheppen. Ook verzamelden zij Charonia tritonis (L., 1758) en Cassidae-soorten, die nadat er een gat in was gemaakt als hoorn werden gebruikt. Enige op kokkels gelijkende tweekleppigen gebruikt men daar bij het afwerken van houtsnijwerk. Verder maken ze nog armbanden, waarin ze bij het dansen sterk riekende takjes steken. En dan nog het gebruik van parelmoer voor het inleggen van hun houtsnijwerk. Als sieraad hadden de witte schelpen van Cypraea eburnea Barnas, 1824, Ovula costellata (Lam., 1810) en Ovula ovum (L., 1758) de belangstelling. De laatste soort in het bijzonder voor het versieren van hun boten.

H. Flapper

TRIDACNA GIGAS IN GEVAAR

Midden in de Zuidchinese Zee, halverwege tussen Vietnam aan de ene kant en Noord-Borneo (Malesië) en Palawan (Filippijnen) aan de andere kant ligt een verlaten groep riffen en eilandjes. De eigendom hiervan wordt door al die landen betwist. Dat geldt ook voor Spratly-eiland. Van deze onzekerheid heeft Taiwan gebruik gemaakt door er soldaten te stationeren en er zelfs kolonisten te plaatsen. Op dit eiland is namelijk zoet water en Taiwan heeft nog een andere belangstelling.

Het omstreden gebied vormt de woonplaats van grote aantallen exemplaren van *Iridacna gigas* (L., 1758). Tot voor kort werden deze weliswaar door Filippijnse vissers geoogst, maar in een zodanig aantal, dat er geen gevaar voor uitsterven bestond. Dat kan wellicht mede worden toegeschreven aan een teruggang in de wereldhandel in schelpen van deze soort op gezag van de Convention of International Trade in Endangered Species (CITES).

Helaas dreigt thans een ander en veel ernstiger gevaar. Vissers uit Taiwan zijn dit gebied binnengedrongen op jacht naar het vlees van deze reuzenmossel. Zij komen met een moederschip van waaruit met wel 10 kleinere bootjes wordt geopereerd. De bemanningen daarvan 'vangen' zoveel mogelijk *Iridacna*'s. Daarvan wordt alleen het bovenste deel van het vlees tot een gewicht van 1 à 2 kilo uitgesneden. De schelp en de rest van de inhoud wor-

den achtergelaten. Het buitgemaakte vlees wordt op het moederschip ingevroren en is bestemd voor de restaurants op Taiwan. Ook de Filippijnse vissers doen aan deze vangst nu mee. Zij verzamelen in eigen gebied het vlees van de reuzenmossels en brengen dit naar Taiwanese schepen, die buiten de territoriale wateren liggen te wachten. (HawaiianShell News, vol. XXXIII(11)).

MUZIKALE REDDING DOLFIJNEN

De beloega, *Delphinapterus leucas* (Pallas), is een witte dolfijn, die uitsluitend voorkomt in de Noordelijke IJszee. Dit dier is dus wel gewend aan koud water. Maar dat neemt niet weg, dat deze in kuddes levende dieren toch in de problemen kunnen komen. Volgens het Russische persbureau Tass is dat gebeurd in de Baai van Providenijs. Een kudde van ongeveer 2000 exemplaren zat opgesloten te midden van het pakijjs. Wel lukte het met de sterke ijsbreker de Moskwa een sleuf water vrij te maken, maar de lage temperatuur en de ijzige poolwinden deden het water weer bevriezen voordat de beloega's konden ontsnappen. Een van de bemanningsleden kwam op het idee om te proberen, of de dieren op muziek zouden reageren. En inderdaad, toen men door middel van luidsprekers symphonische muziek over de ijsvlakten liet klinken, volgden de opgesloten dieren de ijsbreker op weg naar de vrijheid. Niet allemaal in

een keer, maar de achterblijvers werden in een tweede ronde door de ijsbreker op dezelfde manier opgehaald.

PLASTIC FOSSIELEN

Het is voor paleontologen lang niet altijd gemakkelijk om fossielen bloot te leggen. Zelden komt het voor dat ze open en bloot voor het oprapen liggen. Meestal moeten ze uit het steen worden gehakt en liefst zonder ze te beschadigen.

Bij sommige soorten steen kunnen fossielen eenvoudig blootgelegd worden, door het steen op te lossen. Bij de meeste steensoorten is dat onmogelijk, er zal gehakt moeten worden. Het schijnt ook dat de ene steensoort meer fossielen bevat dan de andere. Echter, paleontologen zijn ook maar mensen, het tijdrovende en voorzichtige gehak doet veel onderzoekers maar van het karweitje afzien. Het lijkt er dan ook op dat dit verschijnsel in zijn algemeenheid tot een systematische fout heeft geleid: silicaat bevattende gesteenten zouden minder fossielen bevatten, terwijl dit in werkelijkheid misschien niet zo is. Het zou prettig zijn wanneer hiervoor een oplossing werd gevonden.

Het lijkt erop dat zulk een oplossing gekomen is. Twee Australische paleontologen hebben een techniek ontwikkeld waarbij ook de hardnekkigste silicaat gesteenten hun fossielen prijsgeven. Hun techniek is vooral

van belang voor de alleroudste aardlagen. Paleontologen zijn al twintig jaar gewend aan de zuuretstechniek. Daarmee brengen zij fossielen aan het licht in kalkrijk gesteente. Met azijnzuur wordt het gesteente opgelost als het skelet van het dier in de aardlaag werd vervangen door calciumzouten en met zoutzuur als het skelet werd vervangen door silicaten. Problemen ontstaan echter wanneer een kalkrijk fossiel in een silicaatrijk gesteente zit. Niets lost het gesteente op zonder ook het fossiel te beschadigen.

Henry Zapasnik en Paul Johnston van National University in Canberra hebben daarom bedacht dat het beter is om het fossiel op te lossen en plastic in de holle ruimte te gieten. Het blijkt dat zulke replica's eventueel details bevatten als de originelen.

Er zijn drie belangrijke stappen. Het gesteente wordt eerst behandeld met zoutzuur om de resterende calciumzouten op te lossen. De ruimte die ontstaat wordt onder vacuum opgevuld met een vloeibare plastic. Nadat de plastic is uitgehard wordt de rest van het gesteente verwijderd met fluorwaterstof, een etsend zuur dat ook glas aantast (maar geen plastic).

Zapasnik en Johnson hebben met hun nieuwe methode al fossielen aangetoond die tot dusverre uiterst zeldzaam waren. (Sarah Bunney/ Science 29 juni 1984)

LITERATUUR IN HET KORT

HET GREVELINGENMEER

Van estuarium naar zoutwatermeer

samenstelling Dr.P.H.Nienhuis,
Delta Instituut voor Hydrobiologisch
Onderzoek, Yerseke.

In een 177 pagina's tellend boek zijn
11 artikelen samengevoegd welke eer-
der zijn verschenen in het maandblad
Natuur en Techniek.

Artikelen die stuk voor stuk de moei-
te van het lezen waard zijn. Vijftien
jaar na de afsluiting van het Greve-
lingenmeer als onderdeel van het
Deltaplan lezen we: Het estuarium is
verdwenen en daarmee ook de grote
soortenrijkdom en de onvervangbare
natuurwaarden. Maar er is wel iets
fraais voor in de plaats gekomen,
weliswaar armer aan soorten en met
eenvoudiger relaties tussen voedsel-
ketens. Maar toch: het huidige
Grevelingenmeer is een voor Neder-
landse begrippen uniek water dat zich
in zijn jeugdige bestaan heeft ontwik-
keld tot een natuurgebied van allure.
Het zijn de natuurwaarden van dit ge-
bied en de biologische processen welke
er plaats vinden die centraal staan
in dit boek.

Achteréenvolgens treffen we de volgen-
de hoofdstukken aan: Het grevelingen-
meer; Kolonisatie en Successie; Mos-
sen; Zeegras; Japans Bessenwier;
Plankton van een zout meer; Opbouw
en afbraak in een zoutwatermeer;
Leven zonder getij; Vissen in de Gre-
velingen; Komen gaan of blijven;
Ecologische modelbouw.
De hoofdstukken zijn opzich afgeronde

delen. Hier en daar komt wel eens
wat overlap voor, maar dit is be-
slist niet vervelend. Voor iedereen
die het Grevelingenmeer kent, als
watersporter, als sportduiker of als
natuurvorser, is dit een waardevol
boekje. Het geeft een goed inzicht,
zowel van de veranderingen als van
de huidige inrichting en samenstel-
ling. Van harte aanbevolen.
Te bestellen bij: Bibliotheek van het
Delta Instituut voor Hydrobiologisch
Onderzoek, Vierstraat 28, 4401 EA
Yerseke. Tel. 01131-1920
Prijs f 21,50

GIDS EN HANDBOEK

voor de zeeaquariumliefhebber en
amateur zee-bioloog - 1985

Onder redactie van A.P.Amir en
H.Compaan. Uitgave Nederlandse Bond
van Zee-aquarium-verenigingen.

Voor ons ligt de eerste aflevering
van een losbladige gids, op A4 for-
maat. Het is het eerste resultaat
van een lofwaardig streven van
A.P.Amir en H.Compaan, beide 'oude
rotten' in het vak van het zeeaquarium
houden. Het is moeilijk zo'n
eerste uitgave te beoordelen. Zowel
de titel als de inhoudsopgave zien
er veel belovend uit. Wat het zee-
aquariumdeel betreft zijn wij wel op-
timistisch, het ziet er naar uit dat
deze gids voor de serieuze zeeaquarium-
houder een waardevolle ondersteu-
ning zal worden bij het verantwoord
bedrijven van zijn hobby. Wellicht dat
de toevoeging in de titel 'en amateur
zee-bioloog' wat te optimistisch zal
blijken te zijn. Een eerste indruk

is dat het zeeaquariumdeel compleet
en diepgaand zal zijn. Het biologi-
sche deel lijkt beperkt en logischer-
wijs slechts afgestemd op de behoeft-
en van de aquariumhouder.
De uitvoering is eenvoudig maar net-
jes te noemen. Wel is het jammer dat
het tekenwerk zo verschillend en
niet altijd even goed te noemen is.
Sommige tekeningen, vooral die van
dieren en wieren hadden wellicht
beter zwart-wit foto's kunnen zijn.
Een waardevolle aanvulling zijn de
los bijgeleverde kleurenplaten, die
men zelf met enig knip en plakwerk
bij de bijbehorende tekst kan tussen-
voegen.

Het losbladige systeem heeft het
voordeel dat verouderde delen ooit
vervangen zullen kunnen worden en
dat u zelf eigen waarnemingen en
aanvullingen tussen kunt voegen.
Een nadeel lijkt ons dat het de au-
teurs de vrijheid heeft gegeven niet
op volgorde te verschijnen, zodat
het risico er in zit dat moeilijker
delen vooruit geschoven zullen wor-
den in afwachting van meer deskun-
digheid.

Jaarlijks zal een aflevering verschij-
nen om het geheel in ca. 1990 af te
ronden. Prijs per aflevering ca. f30,-
Geïnteresseerden kunnen zich wenden
tot NBZ/abonnee-service, Postbus 45
7680 AA Vroomshoop Tel: 05498-41925

WORLD SIZE RECORDS

Standaard Catalog of Shells - 1985

Wagner and Abbott, Uitg. American
Malacologists, Publishers

Als supplement 3 van de Standaard

Catalog of Shells is een lijst van
marine weekdieren verschenen waarin
op alfabetische volgorde behalve de
naam ook nog de maximaal bekende
maat en van het betreffende exemplaar
de vindplaats, de verzameldatum en de
eigenaar vermeld worden.
Mocht u geïnteresseerd zijn in maximum
maten en wie van welke soort de groot-
ste in zijn bezit heeft, dan bevelen
wij u deze aflevering van de Catalog
wel aan. (\$ 6,95)

American Malacologists, Inc., P.O. Box
2255 Melbourne, Florida 32902 USA.

ZEEZOOGDIEREN

Door Martin Camm en Bernard Stone-
house - 1983

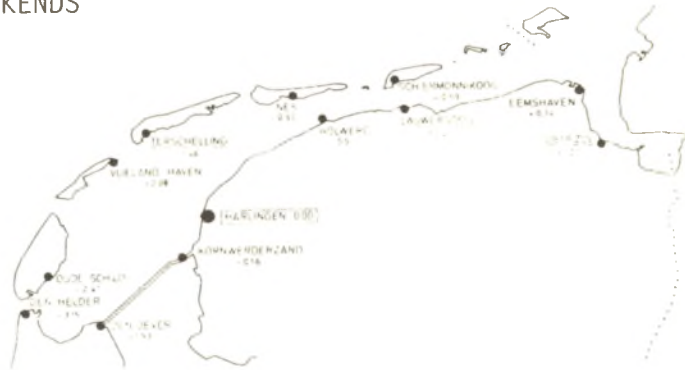
Dit in Nederland door Thieme uitge-
geven boekje troffen wij in de uit-
verkoop aan voor slechts f 7,90.
Deze oorspronkelijk Zweedse uitgave
geeft een volledig overzicht van
alle voorkomende zeezoogdiersoorten.
Na een algemene inleiding van ca. 12
pagina's, waarin Systematiek, Evolu-
tie, aanpassing aan het leven in het
water, Jacht, Bescherming en de ge-
volgen van zeevervuiling in het kort
aan de orde komen, worden alle soort-
en op een systematische wijze behan-
deld. Behalve de beschrijving van
uiterlijke kenmerken komen ook aller-
lei wetenswaardigheden van het gedrag
aan de orde. Rest nog te vermelden
dat de illustraties van Martin Camm
zeer de moeite waard zijn.
De oorspronkelijke prijs van het boekje
bedraagt ca. f 25,-

LAAGWATER IN DE WEEKENDS

Hierbij treft u de laagwaterstanden van de maanden april en mei aan. De tijden zijn gecorrigeerd voor de zomertijd. 26/27 april en 24/25 mei zijn de weekends die samen vallen met springtij. De tijden met een sterretje geven de dagen aan met de lagere waterstanden. Voor de berekening van de laagwaterertijden van de andere kustplaatsen kunt u gebruik maken van nevenstaande kaartjes met de gemiddelde tijdverschillen ten opzichte van HARLINGEN en VLISSINGEN. (- = vroeger, + = later, in uren en minuten.)

Ten opzichte van HOEK VAN HOLLAND gelden:

Petten	+ 5.08
Scheveningen	+ 2.56
IJmuiden	+ 3.40

Gemiddelde tijdverschillen van laagwater met Harlingen.

Gemiddelde tijdverschillen van laagwater met Vlissingen.

april 1986	HARLINGEN		april 1986	H.VAN HOLLAND		april 1986	VLISSINGEN
19 za	12.03	-	19 za	5.50	18.09	19 za	4.38 17.16
20 zo	1.30	13.41	20 zo	6.48	20.59	20 zo	5.48 18.19
26 za	7.23	19.40*	26 za	9.38*	22.00	26 za	10.27* 22.43*
27 zo	8.01	20.23*	27 zo	10.24*	22.46	27 zo	11.10* 23.26*

mei 1986	HARLINGEN		mei 1986	H.VAN HOLLAND		mei 1986	VLISSINGEN
3 za	12.49	-	3 za	6.15	19.48	3 za	5.01 17.43
4 zo	2.06	14.19	4 zo	7.35*	21.04	4 zo	6.15 18.44
10 za	6.44	18.59	10 za	0.04	12.17	10 za	10.05 22.23
11 zo	7.12	19.30	11 zo	0.43	12.55	11 zo	10.38 22.58
17 za	10.40	23.37	17 za	2.44	16.29	17 za	2.21 14.59
18 zo	11.44	-	18 zo	3.38	17.45	18 zo	3.47 16.24
24 za	6.06	18.28*	24 za	7.37*	21.01	24 za	9.20* 21.39*
25 zo	6.52	19.19*	25 zo	9.22	21.45	25 zo	10.05* 22.27*
31 za	11.19	-	31 za	2.47*	18.07	31 za	3.10 15.37
1 zo	12.24	-	1 zo	5.59*	19.10	1 zo	4.24 16.56

PERIODIEKEN

Indien u voor eigen gebruik over een van onderstaande artikelen wenst te beschikken, kunt u ons vragen daarvan een fotokopie te maken. De kosten van de kopieën en van de verzending moeten wij u in rekening brengen. Op basis van het aantal kopieën bedragen die kosten:
f 1,50 voor 1 of 2 kopieën,
f 3,-- voor 3 t/m 7 kopieën
f 0,40 per kopie voor 8 of meer.
U kunt de door u gewenste kopieën aanvragen door het verschuldigde bedrag over te schrijven op giro. 606100 t.n.v. Stichting Biologia Maritima, Den Haag, onder vermelding van het gewenste.

INFORMATIVO S.B.M. nrs 50 en 51.
Osmar Domaneschi: Haliotideos Brasileiros (4 pp); Pleurotomariideos Brasileiros (4 pp)
HAWAIIAN SHELL NEWS, vol. XXXIII(11).
Walter Sage: Harvest of Cones (in een tijdsbestek van een aantal maanden zijn 13 nieuwe soorten, 2 nieuwe ondersoorten, 2 nieuwe ondergeslachten

en nog een aantal naamsveranderingen gepubliceerd; beknopte beschrijvingen) (2 pp)

APEX, vol. 1(1).

Alexandru V. Grossu: Le genre Pseudamnicola Paulaci, 1868 en Roumanie et description de quelques nouvelles espèces (Hydrobiidae) (11 pp); idem: Révision de la famille des Pyramidellidae sur les côtes Roumaines de la Mer Noire et description d'une nouvelle espèce (8 pp)

PALLIDULA, vol. 17(1).

Peter Dance: Corrections to the first printing of the Compendium of Seashells by R.I. Abbott and S.P. Dance (5 pp)

VENUS, vol. 44(4).

Roland Houart: Report on Muricidae Recently Dredged in the South-Western Indian Ocean - II. List of species with remarks and illustrations (10 p)
XENOPHORA no. 30.

Jean-Pierre Pointier & Gilbert Poli: Le complexe Lyria beau (Fischer & Bernardi, 1857), Volutidae des Caraïbes (6 pp).

LANDELIJKE KONTAKTEN

Bij onderstaande adressen kunt u terecht met vragen betreffende literatuur, determinaties e.d. met betrekking tot de genoemde groep.

MURICIDAE - Rob Walburg, Pieter Langendijkstr. 66, 2533 TL Den Haag, 070-891932

NOORDZEE - Jeroen Goud, Voorplecht 104, 1186 WS Amstelveen, 020-437247

OLIVIDAE - Ron Voskuil, Houthaak 2^b 2611 LE Delft, 015-132590

PECTINIDAE - Henk Dijkstra, Gravinne-
weg 12, 8604 CA Sneek, 05150-15062

STROMBIDAE - Gijs Kronenberg, Haven-
straat 7, 5611 VE Eindhoven,
040-124902

VENERIDAE - Frank Sloof, Ridderspoor-
weg 254, 2565 AS Den Haag,
070-258582

XENOPHORIDAE - Gijs Kronenberg

BALI ZONDER SCHELLEN

Was tot voor kort Bali een exportland van allerlei van schelpen vervaardigde producten, thans kan men daar niet meer aan de vraag voldoen. Zelfs de toeristen moeten het eiland verlaten zonder de traditionele halskettingen en armbanden. Volgens het Indonesische persbureau Antara moeten schelpen van naburige eilanden worden geïmporteerd. Misschien zou men beter kunnen overwegen naar vervangend materiaal, zoals plastic of porselein, uit te zien!

ZOEKERTJE(S)

Erik Veldhuis, Benninkstraat 37, 7481 DJ Haaksbergen, tel. 05427 - 11163, zou graag in contact willen komen met medeverzamelaars van Europese schelpen - zowel tweekleppigen als buikpotigen -, die enigszins in de buurt van Haaksbergen wonen, in de hoop met elkaar de determinatieproblemen op te lossen. Wie belt of schrijft hem?

ZEEBIOLOGISCH MUSEUM

Onlangs heeft het Zeebiologisch Museum te Scheveningen zijn 200.000-ste bezoeker welkom geheten. Deze mijlpaal, die ruim binnen 7 jaar is bereikt, is op 17 maart jl. met de nodige luister gevierd. Wij wensen het museum even veel en zo mogelijk nog meer succes in de toekomst.

BESTELLEN

Schelpen van de verkooplijst van de achterpagina worden door het Zeebiologisch Museum verkocht en kunnen, bij voorkeur schriftelijk, besteld worden, gericht aan Dr. Lelykade 39 2538 CL DEN HAAG.

Publicaties, oude jaargangen, mappen, tabkaarten e.d. (pagina rechts) zijn bij Stichting Biologia Maritima verkrijgbaar en te bestellen door overschrijving op giro 606100 van Biologia Maritima, Den Haag. Of verkrijgbaar aan de balie van het Zeebiologisch Museum.

jaargang	uitvoering	special	prijs
1975	kleur (deel)	Europese Pectinidae	f 20,--
1977	zwart/wit		f 20,--
1978	zwart/wit		f 20,--
1979	zwart/wit		f 20,--
1980	zwart/wit		f 20,--
1981	kleur	Strombidae (kompleet)	f 35,--
1982	kleur		f 30,--
1983	kleur		f 30,--
1984	kleur		f 30,--
1985	kleur		f 30,--

Tijdelijke aanbieding, alleen voor leden.

De jaren 1975 t/m 1980	normaal	f 100,--	nu	f 75,--
De jaren 1982 t/m 1985	normaal	f 120,--	nu	f 100,--
De jaren 1975 t/m 1985	normaal	f 255,--	nu	f 195,--

Marienbiologische publikaties	afgehaald	per post
1 Suggesties voor een smaakvol verzorde collectie.	f 2,50	f 4,--
2 De Europese Pectinidae (1975)	f 10,--	f 12,50
3 Strombidae (1981)	f 40,--	f 42,50
4 De fossiele Brachiopoda van Z.W. Nederland (1983-1984)	f 10,--	f 12,50
5 De recente Monoplacophora	f 7,50	f 10,--
The marine Mollusca of the Bay of Algeciras, Spain.	f 30,--	f 34,50
Blaauwe opbergband	f 5,50	f 10,--
Set nieuwe tabkaarten	f 11,--	f 14,--

Bestellingen kunnen worden gedaan door overmaking van het bedrag op giro 606100 van Stichting Biologia Maritima te Den Haag, onder vermelding van het door u gewenste. Voor losse jaargangen bedragen de portokosten f 2,50 per stuk.

ZEEBIOLOGISCH MUSEUM

Dr. Lelykade 39 2583 CL Den Haag Tel 070 - 50 25 28 Giro 624400

Aanbiedingslijst 14

Aanbiedingen die ons voor 15 mei bereiken genieten 10 % korting. De bestellingen worden onder rembours uitgevoerd. Wij leveren alle schelpen met een etiket met alle gegevens.

CONIDAE	442	<i>Conus araneosus</i> Solander	80 mm	f 17,50
	443	<i>Conus paulucciae</i> Sowerby	52 mm	f 650,-
	444	<i>Conus zeylanicus</i> Gmelin	55 mm	f 22,50
	445	<i>Conus submarginatus</i> (Sowerby)		
		- witte vorm	40 mm	f 22,50
	446	<i>Conus grangeri</i> Sowerby	v.a. 45 mm	f 55,- 65,-
TROCHIDAE	447	<i>Trochus ochroleucus</i> Gmelin	25 mm	f 1,50
	448	<i>Trochus radiatus</i> Gmelin met operc.	25 mm	f 3,50
TURBINIDAE	449	<i>Turbo marmoratum</i> L.	v.a. 150 mm	f 80,- e.v.
	450	<i>Turbo brunneus</i> (Röding)	45 mm	f 5,50
CYMATIIDAE	451	<i>Cymatium tuberosum</i> L.	55 mm	f 2,-
	452	<i>Cymatium spengleri</i> (Perry)	80 mm	f 5,- 6,-
BUCCINIDAE	453	<i>Cantharus melonostomus</i> Sowerby	45 mm	f 5,50
MURICIDAE	454	<i>Murex torrefactus</i> Sowerby	100 mm	f 7,50 10,-
	455	<i>Naquetia capucina</i> (Lamarck)	35 mm	f 4,50
	456	<i>Drupa rubusidaeus</i> Röding	35 mm	f 2,50
BURSIDAE	457	<i>Bursa rana</i> L. met operculum	75 mm	f 5,-
	458	<i>Bursa spinosa</i> Lamarck met operc.	60 mm	f 6,50
NASSARIIDAE	459	<i>Bullia vittata</i> L. met operculum	50 mm	f 3,50
	460	<i>Bullia belangeri</i> Kiener met operc.	30 mm	f 3,50
FASCIOLARIIDAE	461	<i>Fasciolaria tulipa</i> (L.)	div afm.	f 2,50 e.v.
	462	<i>Fusinus nicobaricus</i> (Röding)	100 mm	f 7,50
	463	<i>Fusinus undatus</i> (Gmelin)	180 mm	f 20,- e.v.
OLIVIDAE	464	<i>Ancilla velesiana</i> Iredale	50 mm	f 12,50
	465	<i>Oliva sidelia</i> Duclos	22 mm	f 3,50
VENERIDAE	466	<i>Pitar citrinus</i> (Lamarck)	40 mm	f 4,50
	467	<i>Clausinella gravescens</i> (Menke)	30 mm	f 4,50
	468	<i>Chione latilirata</i> Conrad	30 mm	f 8,50
	469	<i>Tawera lagopus</i> (Lamarck)	30 mm	f 2,50
DONACIDAE	470	<i>Donax scortum</i> (L.)	60 mm	f 8,50
GLOSSIDAE	471	<i>Glossus humanus</i> L. Middell. Zee !	75 mm	f 18,50

ZEEBIOLOGISCH MUSEUM

Dr. Lelykade 39 2583 CL Den Haag Tel 070 - 50 25 28 Giro 624400

200.000 BEZOEKERS GESCOORD !

Ook deze keer heeft het museum u enige interessante nieuwtjes te vertellen.

17 maart vond een officiële viering plaats van de 200.000 ste bezoeker van ons museum. Een prachtige mijlpaal. Het wad de 4^e klas van de Franse School, die de gelukkige was. Verschillende sprekers, waaronder de wethouder van onderwijs wensten het museum een succesvolle toekomst, niet in het minst met de plannen die er bestaan om het museum te gaan uitbreiden. Van de Vrienden van het museum ontvingen wij een prachtige opbergkast, waarin 4500 dia's een plaatsje kunnen vinden.

Een ander nieuwtje is de Panama-tentoonstelling, die vanaf mei te bezichtigen zal zijn. Getoond worden de resultaten van een maand verzamelen aan beide kusten van Panama. De collectie werd met honderden soorten mollusken, kreeftachtigen en stekelhuidigen verrijkt. Fraaie kleurvergrotingen completeren de expositie. U kunt hiervan genieten op de

VOORJAARS SCHELPEVERKOOPDAG 31 MEI a.s.

waar dan, naast vele honderden soorten uit alle wereldzeeën, ook materiaal uit Panama te koop zal zijn.

Een mooie kans om ook die soorten eens te bemachtigen. Aanvang 10 uur. Koffiebuffet is aanwezig. Onder de bezoekers wordt traditiegetrouw weer een mooie schelp verloot. Al met al een goede reden om op 31 mei van de partij te zijn.

STUDIE-VERZAMELREIS BRETAGNE HERFT 1986

Van 13 t/m 20 september organiseren wij weer een zeebiologische studie- en verzamelreis naar de kusten van Bretagne. Deelname staat voor iedereen open. Voor inlichtingen kunt u nu reeds contact met ons opnemen. De eerste deelnemers zijn al genoteerd. Het aantal deelnemers is beperkt (20-25 pers). Haast u wanneer u (weer) van de partij wilt zijn !